

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyitléri közlemények három soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőik és a velünk összeköttetésben levő hird. irodák arengedeményben résztulnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetések s a reklámolókat a kiadói hivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

Levelinkre hadisegély bélyeget ragasszunk.

Iskolai év kezdetén.

A második háborus iskolai év kezdetén vagyunk. Mindenki a háboru izgalmainak hatása alatt áll s amit végez, azt bizonyos fokú lázzal teljesíti.

Lehet-e csodálkozni, ha ezen általános tünet alól az iskola sem tesz kivételt. A háboru égboltja alatt folyik most a tanítás. Földrajz, számtan, nyelvtan stb., mind igen alkalmas arra, hogy a háboru folyására egy-egy pillantást vessünk, amivel azután a nemzeti érzést nagyon nevelhetjük.

Bár a háboru az elmúlt iskolai évben igen sok tanerőt hadba szólított, a tanítás iskoláinkban fennakadást nem szenvedett. Azonban ha a népfelkészítélen alkalmasnak talál tanerőinket is hadba szólítják, az itthonmaradottaknak olyan nagy munkát kell végezni, amely a legerősebb szervezetet is megrogálja.

Eppen ezért, mert az iskolák ilyen nehéz feladat és helyzet előtt állanak, kívánatos, hogy az iskolán kívül állók jóakaratosan segédkezzenek abban, hogy a mutatózó akadályokat legyőzhessék.

A mostani háboru fényesen igazolja, hogy nem a számbeli túlsúly, hanem inkább az erkölcsi fölény az, amely a jelenlegi mérkőzésben diadalra számíthat. Már pedig ezt tagadhatatlanul az iskolák munkájának lehet köszönni.

Az iskola munkája pedig nagyon meg van könnyítve, ha a család jóakaró örömmel kíséri a tanár és tanító működését s abban segédkezik is azért, hogy a gyermekeket rázorítja a leckék megtanulására és a feladatok pontos elkészítésére.

Azonban nálunk is — sajnos — igen sok családnál azt tapasztaljuk, hogy nem igen törődnek azzal: vajjon a gyermekük elvégzi-e azt, amit a tanítója felad neki; sőt sokan az a ferde felfogást nyiltan is hangoztatják, hogy a gyermek azért jár iskolába, hogy ott tanulja meg leckéjét és otthoni munkálkodását is úgy szabják meg, hogy a tanulásra alig gondolhat.

Az iskola iránt való érdeklődés a szülők részéről — azt lehet mondani — csak az évszázó vizsgálatok alkalmával nyilvánul meg, mikor azután éppen az a szülő szeretné folytonosan feleltetni gyermekét, aki otthon legkevesebbet törődik azzal, hogy az

év tolyamán hogyan is tanult a gyermeke?

Igen nagy baj, hogy sok szülő azon hitben van, hogy eleget tesz szülői kötelességének, ha gyermekének ételmezéséről és ruházataról, ahogy ugy, gondoskodik; de azt figyelmen kívül hagyja, hogy talán a lelkét is kellene nevelni, ami pedig az emberben az Isten képmása.

Az iskolának évekre menő fáradozását tönkre teheti a család, ha az iskola munkájáról gáncsolólag beszél s ahelyett, hogy segédkezet nyújtana, éppen keresztültörhetetlen akadályokat gördít az iskola működése elé.

Lássá be már egyszer minden szülő, hogy az iskolának és családnak karöltve kell haladnia a gyermeknevelés nehéz, de magasztos munkájában s aki az iskola munkájának eredményét szándékosan megghiusítja, az saját gyermekének boldogulását akadályozza meg.

Vajha a fentebb elmondottakat fontolóra venné minden szülő s gyermeke érdekében oda törekednék, hogy az a jó mag, amelyet a tanító az iskolában elhint a gyermekek lelkébe, akadálytalanul virulhasson és a várakozásnak megfelelő gyümölcsöket teremjen!

Ez igen fontos feladatuk a szülőknek, amellyel nemcsak gyermekeik egyéni boldogulását, hanem az edes s mindnyájunk által forrón szeretett magyar hazának felvirágzását is előmozdítják.

Adakozzunk a Vöröskereszt Egyesületnek!

A háboru és az értelmiség.

Az ország sorsát irányító férfak rég átlátták már, hogy hatalmas hadseregen és ügyes diplomácián kívül van még más nemzetvédelmi eszköz is, melynek az említettekkel szemben még az is előnye, hogy béke idején produktív célokat szolgál: a nép tanultsága, értelmisége.

Ha a népet, mint a muszkáknál, csak ágyúötlekeknek tekintik, úgy az a legnagyobb veszélyben: háboruban sem állja meg a helyét. A csordaként előre hajtott katonák nem képesek felfogni azokat az ideális célokat, amiért küsdeni kell, — de hát ez kell olyan hadvezetésnek, amely tudja, hogy a hadakozása nem a honvédelem ideáljáért, hanem csak vérengzés, pusztítás, békés népek letiprásáért és zsarnokság alávetéséért folyik. A háboru megmutatta, hogy

az ily értelmetlen katonák bárminő nagy tömege sem alkalmas a döntő győzelem kivívására, béke idején meg bebizonyult, hogy a szellemileg elmaradt nép az élet követelményei és kereseti viszonyok között mutatózó ríktó disszonancia következtében beálló nyomornak esik áldozatul, — mert rég elmúltak a patriarkális idők, amikor elég volt, ha a paraszt, a mesterember a maga sablonos kézimunkáját napról-napra elvégezvén, bőségesen vagy legalább is annyit keresett, hogy magát és övéit gond nélkül eltarthassa.

Abban a nagy herce-hurcában, abban a minden képzeleten tulcsapongó vetélkedésben, melyet az egyes nemzetek hatalmuk megerősítő és a többiekéval való tultevés érdekében tanusitanak, nincs győzelmesebb fegyver a tudásnál. Nemcsak a vezető férfiak, hanem az egész nép tudása, értelmisége. Helyesen mondta az a német államférfiu, kitől megkérdezték: minek köszönheték a németek leginkább, hogy a franciákon 1870—71-ben győzedelmeskedtek, hogy ez elősorban a németországi néptanítók érdeme. Ők voltak azok, akik oly értelmes katonanyagot neveltek a hadsereg részére, amellyel könnyű volt még a tulerőt is lebírni.

A nép értelmisége, ereje Németországnak, sokat emlitett militarizmusa csak eszköz az erő sikeres kifejtéséhez. Az ugynevezett „drill“ mechanikai regulátorra túlpülne, ha a nép értelmisége nem lehelne be'e lelket. Magas értelmiségét a német nép azoknak a sokféle tanulási alkalmaknak köszönheti melyekről kormányja gondoskodik. A fiatalág részére sűrűn állnak rendelkezésre mindenütt kitünő népiskolák és a felnöttek nemcsak lehetővé teszik, hogy az ismereteiben mutatózó hiányokat kenyérekese munkája elhanyagolása nélkül szakaavatott tanerők vezetése alatt pótolhassa, hanem erre lelkesen buzdítják, sőt ha kell, kötelezik is.

Hü szövetségesünknek, Németországnak hadi elkészültsége tehát nemcsak a kitünően fegyverezett katonanyag, a nagyszerű fegyverek és hadiszerek, hanem a nagyfoku népintelligencia, a versenytársait, ellenfeleit messze tulszárayaló tudománya.

Igy fegyverkezett Németország, hogy hathatósan védekezhessék az évek óta fenyegető háborus veszedelem ellen, melyet az angolok kapzsisága nyilt kenyértörésre gerjesztett. A nép műveltségével fejlesztette erejét, azzal igyekezett épésben tartani hatalmát. Minden áldozatot meghozott, hogy a hadsereg fejlesztésére fordított milliárdok kárba ne vesszenek.

Es legmegbizhatóbb garanciája annak, hogy győzni fog és vele együtt természetesen mi is.

Dr. S.

Egy kicserélt rokkant hadifogoly levele.

Heiman Mór lévai vendéglős az északi harctéren mult évi szeptember hó 10.-án megsebesülve orosz fogságba jutott. Súlyos sebei következtében rokkant lett és a mult hónapban az első rokkant-szállítvánnyal kerülve vissza a fogságból a csehországi Leitmeritzbe, onnan aug. hó 28.-án nejéhez a családi vonatkozások elhagyásával alább leközölt — következő, érdekes levelet írta:

„Nagy örömmel, de könnyes szemekkel értesítlek, hogy utazásunk így folyt le: A legutolsó kórházból augusztus 11.-én indultunk el. Beültettek bennünket, rokkantakat, az oroszok egy marhaszállító kocsiba, ahol kemény deszka volt az ágyunk. Ötödnapra Szent-Pétervárra érkezünk, ott az állomáson egy barakba helyeztek el és a Vörös-Kereszt egylet által teával és egy fehér cipővel vendégelt meg; ezeknek elfogyasztása után villamos-kocsiba beültetve egy gyalogsági laktanyába vezényeltek. Itt három napot időztünk. Ezen idő alatt nagy vizsgálatnak voltunk alávetve. Minden csomagot, minden egyes ruhadarabot a leg részletesebben megvizsgáltak, ezután egy orosz bizottság elé álltunk, mely három főtörzsorvos vezetésével mellett beünneltek a leg részletesebb vizsgálatnak vetett alá, hogy tényleg rokkantak vagyunk-e? Ezen idő alatt csak hallevessel és keserű fekete kenyérral tartottak. Még aznap délután villamoson kivitték az állomásra, itt megint az orosz Vörös-Kereszt egylet teát de már csak fekete kenyeret adott. Itt beültettek egy szépen berendezett, ágyakkal felszerelt egészségügyi vonatba. Innen éjjel 11 órakor indultunk és harmadnapra délből Finnországon keresztül a legutolsó orosz határ-városba érkezünk, ahol egy sanatoriumban megháltunk.

Másnap délután egy propelleren egy órát utazva a svéd határra jutottunk. Az első svéd városban ezekre menő közönség várt minket és éltette Németországot, Magyarországot és Ausztriát. Itt egy legnagyobb komforttal berendezett beteg-szállító vonatba helyeztek el, amelyen négy napig utazva egy szerdai nap reggelén 5 órakor értünk a legutolsó svéd állomásra, ahol a svéd Vörös-Kereszt finom villásreggelivel vendégtelt meg. A határvárosban öt órát időztünk, ezután reggel nyolc órakor behajóztak. Nyolc órai tengeri utaság után egy Németországból eléink jövő hajót pillantottunk meg, amelyen a hajó-örég és katonai zenekar volt. Midőn közelebb voltunk a nagy hajóhoz, a zenekar azonnal rázendített, a hajó katonasága pedig „Isten hozott” című éneket énekelt. A hadihajó megfordult és velünk párhuzamosan haladt Németország felé. A hajón a zene szólt, mi meg énekelünk.

Négy órakor érkezünk a német part-ra, mely fel volt lobogóva, itt zene és esernyi-eser éljenző férfi- és hölgyközönség várt reánk. Innen egy barakba mentünk, ahol kávéval, süteménnyel és sok szeretet-adjománnyal halmoztak el.

Körülbelül hat órakor vége volt az uszonának, amely után 200 ausztria-magyarországbeli betegszállító vonatba, 50 németbirodalmi pedig másik vonatba helyezték el, mert ezek más irányba utaztak.

Németországon át Frankfurt, Dresden és más nagy városokt érintettük. Mondhatom, hogy Vilmos császár büszke lehet országára és népére. Mindenütt sok Hail Deutschland és Österreich-Ungarn kiáltással fogadtak és sok gyümölcset és szeretetaján-

dékkal, szebbnél-szebb virágokkal és csokorokkal kedveskedtek.

Pénteken reggel érkezünk új otthonunkba, a csehországi Leitmeritzbe, ahol egy laktanyába helyeztek el, amely nagyon szép és tiszta ágyakkal és szükségletekkel van felszerelve egy gyönyörű szép és virágos, padokkal ellátott park közepében. Az orvosok és nővérek igen előzékenyek. Az orvos állítása szerint két-három hétig maradunk itt, míg az összes transzportok Oroszországból beérkeznek, ezután különféle helyeken leszünk elhelyezve. Az amputáltak Budapestre és Bácsba, ahol erre a célra egy külön kórház van berendezve, melyben műlábakat és kezeket kapnak. A merev lábúak és kezűk megint egy más kórházba jutnak, ahol gyógykezelni fogják őket.

Miután nekem a bal kezem merev és a könyökben nem tudom hajlítani, én is ilyen kórházba kerülök, de hova? nem tudom? Ellátásom igen jó, reggel finom barna kávé süteménnyel, 10 órakor virsli, délből leves, hus és főzelék, 4 órakor megint kávé és este hus mártással. Az első nap sör is kaptunk és szeretetajándékokat, szivart, cigarettát stb. . . . Az orvosok szerint a legmesszebbmenő segítséget fogunk kapni, hogy egészségünk helyreálljon . . .

A mi a levelezést illeti, egy lapot és egy sürgönyt kaptam tőled (t. i. feleségtől, mert a levél neki szól) Moszkvába január 15.-iki kelettel, mely március 1.-én érkezett hozzám. A sürgönyben a visszafelelet is meg volt fizetve, nem tudom, hogy megkaptad-e? Én természetesen visszásürgönyöztem. Gondolhatod, hogy hány levelet és lapot írtam és gondolhatom, hogy hány levelet és lapot irtál te. Sem én, sem te nem kaptunk semmit, mert az oroszok nagy izgatottságukban majdnem minden levelezést, különösen az utóbbi időben, megszüntették. Most már csak oroszul írt levelezőlapokat fogadnak el. A legtöbb fogoly ennek tudatában, hogy mindent megszüntettek a kegyetlen és buta oroszok, már felhagyott a levelezéssel.

Ha hazagondoltam, olyan érzet fogott el, mintha a halottakból támadnék fel. Te és a kedves Afréd és Ilonka mindig lelki szemem előtt lebegtek, de a kis Miklóst már nem tudom elképzelni, hogyan nézhet ki, mert mikor elmentem, csak járnai tanult és most biztosan már szaladgál és jól beszél.

Most térjünk át beszélesemre. Ez következőleg történt: 1914. sept. 10.-én hajnalban egy szuronyrohamban vettem részt. Amint kiugrottunk a fedezékből, az oroszok is kiugrottak és egymásnak rohantunk. 6 szurást és egy lövést kaptam. Egy bal nyakszurást, egy bal lapocka-szurást, bal kéz-szurást, egy könyök-szurást, amely a legsúlyosabb volt és még ma is a bal karom a könyöktől lefelé egészen merev. Ujjaim közül e kézen csak kettőt mozgathatok. A többi szurásaim szépen begyógyultak és már belsőleg sem érezek semmi fájdalmat. A lövésem a bal lábfej jobb oldalán egy hus-lövést, onnantól nem rentott, csak a lábam dagadt. Bot nélkül is tudok járni, de azzal sokkal könnyebb a járás.

A sebesülés után két napig feküdtem bekötöztenül a harctéren, igen sok vért vesztettem, tovább menni nem tudtam. Próbálkoztam, de mindig összerogytam. Azt hittem, hogy el kell pusztulnom. Másnap este felé megpillantok két orosz lovas, kik a holttesteket és sebesülteket kikeresgellik. Ezek felém jöttek, nálam megállva és lovukról leszállva oroszul kérdezték, hogy sebesült vagyok-e? Megmutatva sebeimet,

odaadva a követelt órát és készpénzemet, azt mondják, hogy várjak egy kicsit, mindjárt elvitetnek egy kötöző-helyre. Bemennék egy közel fekvő tanyára, két orosz parasztot hoztak, kik feltettek egy trágyás saraglyára és vittek a lovasoktól kisdérva a kötöző-helyre. Itt több dövr és egy orosz orvos volt. Azonnal leveleik ruhámat és megmostak a sok vértől, tisztá fehérneműt adtak, sebeimet jól bekötözték és azonnal tejet, cognacot és kényeret adtak és bevitték Sandomierz városba, ahol megháltam. Másnap egész nap és egész éjjel kocsin Ivangoredba vittek, ott voltam 3 napig és ezután Varsóba vasuton vittek. Itt 14 napig szenvedtem. A nagy ősi ünnepekben itt fohászkodtam Istenhez. Innen vasuton Viteszre szállítottak egy finom civil-kórházba, ahol 6 hétig igen jól kezeltek. Ennek utána Moszkvába vittek, ahol még 6 hónapig nyomtam az ágyat. Mint lábadozót Orsábe szállítottak. Három heti ittlét után Tullba kerültem, ahol 3 1/2 heti időzés után már az asztrakáni fogolytáborba jutottam, mely helység a Kaspi tóhoz közel fekszik. Az itteni éghajlatot alig bírtam ki a nappali nagy hőség miatt. Nappal a sok légy kinőzött, éjjel pedig az esernyi szunyogtól nem tudtam aludni. Itt két és fél hétig voltam. Innen egy volgai hajón Szász városába vittek, ahonnan már epedő szívvel vártam a kicserélést és hazamenést és a boldog visszontlást. Most már azt hiszem, hogy elég híven írtam meg mindent. Részletesebben a szeretett otthonban fogom a többit elmondani. Téged és a gyermekeket számtalanszor csókol és üdvözöl!

Leitmeritz, 1915. augusztus 28.-án.

szerető férjed
Mór.”

Tábori lap.

Hús szellő mélyre szántja a habot.

A Stripa partján fázik már a fűz.

Most éppen — Édes, — őrségen vagyok.

Lassan, szüdvén száll alá a köd

— A bokrok alja már homályba vész, —

Nyirkos palástja engem is beföd . . .

Holdfény a felhőn átmatag tör át . . .

Éjféltre jár . . . Jönnek . . . Felváltanak . . .

Isten veled, Kedves — Jó éjszakát . . .

Szabó S. Zsigmond.

A körmöczbányai m. kir. csipkeverő-iskola.

A mult napokban kaptuk meg a körmöczbányai m. kir. csipkeverő-iskolának az 1914—15. tanévről szóló, 20 oldalra terjedő értesítőjét, amelyet a felügyelő bizottság megbízásából Grosz Ferenc bizottsági tag, felesles számadó kiváló gondallal állított össze.

Az értesítő bevezető részében őszinte fájdalommal emlékezik meg Hlatky József körmöczbányai m. kir. állami főreáliskolai nyug. tanárról, aki — mint az iskola felesles számadója — 1914. évi dec. hó 17.-én elhunyt. A megboldogott felügyelő bizottságnak hosszú időn át busgó, tevékeny és lelkiismeretes tagja volt s ezért halála nagy veszteség az iskolára.

A világháború személyileg csak annyiban érintette az iskolát, hogy Ritter Jenő, áll. főreáliskolai tanár, a felügyelő bizottságnak egyik tagja, hadba vonult. A tanítás és a munka az egész évben zavartalanul folyt. A háborús állapot abban érintette hatását az iskolára, hogy kivált az ősi és téli hónapokban a termékek kereslete ott is nagyon megcsappant. Áru volt bőven; de nem akadt verő. Tavasszal a helyzet némileg javult.

A háboru emlékét úgy öröközte meg az intézet, hogy *Angyal* Béia akadémiai feafő és műszaki vezető tervezete alapján hadi-csipkéket készített. *Vizy* Ferenc szándékozta a szép csipkéket ismertetni az iskola értesítőjében, de ebben — bár értékesése nagyjában már össze is volt állítva — súlyos betegsége és bekövetkezett halála akadályozta meg.

Az intézet történetéből a következő érdekes adatokat közöljük:

A csipkeverő-iskola, amelynek igazgatói a központja 1889. óta Kőrömbányu, mint hársipari intézmény, — 32 éve működik. A kirendeltségek helyein a mult tanévben felvételre jelentkezett: Kőrömbányán 13, Jánoshegyen 11, Óhegyen 13, Kékellőn 8, Kunosvágáson 20, — összesen; 73 tanuló, hussal kevesebb, mint az előző tanévben. A beiratkozott tanulókból külföldi okek miatt kimaradt 18, — vagyis a tanév végéig 55 tanuló látogatta az iskolát, amelyben 7 elemunkásnő működött, *Garl* Maria, az egyik elemunkásnő a tanév elején elhagyván az iskolát, helyette a feügyelő bizottság *Loyssko* Krisztinát alkalmazta.

A tanulók nagyobb része ösztöndíjat élvezett; és pedig az első évfolyambeliek havonként 6, a másodikiak pedig 8 koronát.

Iskolai ünnep volt a szokásos három nemzeti ünnep, melyeknek megtartása különösen a tanulók hazafias érzésének felkeltése és megszilárdítása szempontjából fontos, mert hazaszeretetre s a magyar nyelv tanulására vannak buzdító hatással.

A feügyelő bizottság tagjai: *Faith* Mátyás, *Angyal* Béia, *Bózer* Jenő, *Dvihalj* Béia, *Grosz* Ferenc, *Hlatky* József, *meghalt*, *Janecek* Károly, *Jozif* László, *Ritter* Jenő, *Ritter* J. Lipót, *Tandich* Lipót és *Vizy* Ferenc, *meghalt*.

A tanesemélyzet tagjai: *Bárány* Anna, *Höbling* Karola, *Loyssko* Krisztina, *Privitzer* Berta, *Seress* Iren, *Szeppelfelt* Mária és *Szopko* Erzsébet.

Az elmúlt tanév alatt az iskolában a tanulók és munkásnők összesen 786 darab, — 7097 méternyi csipkét állítottak elő, amelynek értéke 8100 korona.

A tanév végén maradt 55 növendék közül jel-s eredményt tanusított 27, — jót 17, — elégségeset 11.

Az intézet fenntartási költségei voltak: a) személyi kiadásokra: 10,700 korona, — dologi kiadásokra: 10,900 korona; összesen: 21,600 korona. A dologi kiadásokból az ösztöndíjasok jutalmazására 4500 korona fordítottak.

A végzett tanulók a nyár folyamán részint otthon, részint egyes uradalmaknál aratásra szegődve mezei munkát végeznek s így a csipkeveréssel főként csak őzkor és telen értékesítik szabad idejüket. Mint házi-iparosok a család körében többnyire otthon maradnak s ha van készletük, azzal vagy maguk házainak vagy a helybeli kereskedőknél árúért becsorélik a csipkét. De megrendeléseket is elfogadnak.

Vármegyénknek ezen kiváló hársipari intézetébe annak 32 éves fenállása óta 1338 tanuló vétetett fel, akik közül 630 fejezte be a két éves tanfolyamot.

A háborus jövedelmek megadóztatása.

Egészen bizonyos, hogy a háboru után az összes európai államok pénzügyminiszterei azon fogják törni a fejüket, milyen finansziális műveletekkel lehetne szaporítani az állami bevételeket. Uj adók és uj monopóliumok lépnek majd életbe, hogy a megnövekedett állami pénzügyi szükségleteket legyen miből fedezni. Az is bizonyos, hogy ha valamelyik állam pénzügyminiszterének sikerül egy jó bevételi forrást felfedezni, azt a többi államokban is igyekeznek majd kihasználni. Ebből a szempontból nagyon fontos ránk nézve is, hogyan fogják megcsinálni a német birodalomban az ugynevezett „háborus jövedelmek” megadóztatását, amelynek tervét *Hefferich* néhány nappal ezelőtt már bejelentette a birodalmi gyűlésben. Tulajdonképpen ama rendkívüli üzleti nyereségekről van itt szó, melyek a

háborus konjunkturák hatása alatt állottak elő és amelyek azért rendkívüliek, mivel az előző év vagy néhány előző esztendő üzleti nyereségének átlagát lényegesen meghaladják. Tehát nemcsak a szorosabb értelemben vett hadseregnek szállító vállalatok nagy üzleti nyeresége tartoznak e kategóriába, hanem az összes üzleti vállalkozásoké — például a mezőgazdasági tüzemek jövedelmé is — melyeket a háborus viszonyok rendkívüli árnyokban megnöveltek. Ezt az adót tehát azoknak kell majd viselni, akiknek jövedelme lényegesen szaporodott a háboru alatt, ugyanakkor, amikor a lakosság széles rétegei kisebb-nagyobb mértékben gazdasági károkat voltak kénytelenek elszenvedni. Persze ezek egyelőre csak tervek és az, hogy miképpen állapítják majd meg a háboru után az uj adónak egész rendszerét, hogyan fogják pontosan körülírni az adóalapot, milyen lesz az adókules, azt még a németek is csak a nyugodt időkben fogják eldönteni. Annyi bizonyos, hogy a tervbevelt uj adónak bevezetése igen sok nehézségbe ütközik és nagy körültekintést igényel majd a kérdésnek igazságos megoldása. Érdekes, hogy egy semleges állam: Dánia a háborus nyereségek megadóztatásáról maris hozott törvényt, melyet 1915. december 1-én léptetnek majd életbe. Ez is csak a rendkívüli nyereségeket adoztatja meg és ezért a 10.000 koronán alulmaradó jövedelmi többletet figyelmen kívül hagyja. Ha az üzleti nyereség — teljesen mellékes milyen üzleti tevékenységből állott elő — 1915. évben az előző évi üzleti nyereséget 10.000 koronánál nagyobb összeggel haladja meg, ez a nagyobb összeg 10 százalékos adó alá esik Dániában.

A világháboru krónikája.

Szeptember 3.

Kelet-Galiciában az oroszok a Szereth vonalig vonulnak vissza. Grodnót a németek beveszik. *Gallwitz* serege Grodnótól délkeletre megtöri az orosz utóvédék ellenállását és 3000 foglyot ejt, egyéjüt és 18 géppuskát zsákmányol. *Lipót* herceg serege *Pruzanától* északra a mocsárszorosokon való átjutásért harcol. *Mackensen* hadserege *Kobrintól* keletre elfoglalja *Antopol* környékét és a *Jajolda* folyó szakaszát. A csapataink a Volhyniai várháromszögben újra harcra-bocsátkoznak a hátráló ellenséggel. — Az orosz harctéren kisebb jelentőségű orosz támadásokat csapataink visszaverik.

Szeptember 4.

Kelet-Galicia felszabadítása sikeresen halad előre. Csapataink a Szereth alsó folyásánál a keleti partra mennek át s itt az erős ellenséges állásokat elfoglalják. *Dubnótól* nyugatra kemény harc folyik. A németek északra a *friedrichstadti* hidtét elfoglalják s 3350 oroszot fognak el. *Grodnó* vidékén mindenütt megvert oroszok keleti irányban hátrálnak, itt a németek 2700 foglyot ejtenek és hat nehéz ágyut zsákmányolnak. — Az orosz harctéren a tolemini hidtől déli része ellen intézett ellenséges támadást visszaverik a katonáink. Az ellenséget hasonló kudarc éri a *Dolomitok* szakaszán is. — Egy német buvárhajó az *Egei-tengeren* elsüllyeszt egy angol csapat-szállító-gőzöst. *Márvány-tengeren* egy török őrhajó elsüllyeszt egy ellenséges buvárhajót.

Szeptember 5.

Az oroszok heves ellenállást fejtenek ki Kelet-Galiciában és Volhyniában. *Bothmer* serege *Tarnopoltól* nyugatra az oroszok terjedelmes elsáncolt állásait elfoglalja. *Grodnótól* keletre az oroszok a *Kotra-szakasz* mögé vonulnak vissza. *Lipót* herceg csapatai *Pruzanától* északra kijutnak a mocsárszorosokból. Az oroszok kiüritik a *berzakarusi* hidtét. — A világháboru egyéb harcterein lényeges esemény nem történik.

Szeptember 6.

Hindenburg jobb szárnya a *Ros* szakasz felé közeledik. *Lipót* és *Mackensen* seregei tovább folytatják az előnyomulást. A besz-

szárábiai határon és a Szereth torkolatától keletre az oroszok heves támadásait visszaverjük. *Luoktól* keletre a csapataink áthaladnak a *Putilovka*—lapályon. — *Hesperian* nevű 11.000 tonnás angol gőzöst a németek elsüllyesztik. Az U. 27 elsüllyeszt egy angol kiscirkáló *Hebrida* sziget-csoportoknál. A törökök az E. 17. számú angol tengeralattjárót elsüllyesztik.

Szeptember 7.

Böhm-Ermolli 40 kilométeres fronton megveri az oroszokat. Heves harcok közben elragadja az ellenségtől a *Podkamien* kastélyt, a *Makutra* magaslatot a *Radzivilov* melletti állásokat, eddig 3000 foglyot ejt. Az oroszok támadásai, melyeket *Bothmer* és *Pianzer* seregei ellen intéznek, meghiusulnak. *Mackensen* hadserege *Chomak* és *Drohycin* melletti állásokból kivetni az oroszokat. Német lovasság a *Dauvevas* felé, *Friedrichstadttól* délkeletre sikeresen előretör, — Az orosz harctéren öt orosz zászlóalj véres vereséget szenved a *Kreuzberg-nyereg* vidékén. — A *Champagneban* és a *Maas* és *Mosel* között élénk tüzérségi harcok folynak.

Szeptember 8.

Böhm-Ermolli serege az ellenséget az *Ikva* folyó mögé szorítja vissza. Csapataink elfoglalják az ellenségek a *Sztrupkától* északnyugatra levő hadállását s 4400 foglyot ejtenek és 7 gépfegyvert zsákmányolnak. *Tarnopola* és *Strusovnál*, hol az oroszok túerővel támadtak, a németek visszaverik őket. *Kichhor* csapatai *Vilnától* délnyugatra elfoglalnak néhány tőkői sereget. *Lipót* herceg csapatai folytatják az előnyomulásukat a *Zelivianka* és a *Boranka-szakasz* felé. — A cár átvesszi seregei felett való parancsnokságot, *Miklós* nagyherceget kaukázusi főparancsnoknak neveszi ki. — Az orosz hadszíntéren a helyzet teljesen változatlan. — Bulgáriában közeli háborúra való készülődés észlelhető. A bulgár kormány lapja a fegyveres erő alkalmazásáról ír.

Szeptember 9.

A volhyniai orosz frontot *Olykától* északra csapataink áttörnek s a volhyniai várháromszög második várát, *Dubnót* beveszik. *Böhm-Ermolli* serege a felső *Ikváig* és *Novo-Alekszincin* túl nyomul előre. A Szerethen át túlerővel előnyomult ellenséget a csapataink majdnem mindenütt visszaverik. *Hindenburg*, *Mackensen* s *Lipót* herceg csapatai folytatják az előnyomulásukat, 3550 oroszot fognak el s 10 gépfegyvert zsákmányolnak *Jesiorj* és *Nyemen* mellett. — A németek az *Argonneban* győzelmet aratnak, s 2000 foglyot ejtenek, 48 gépfegyvert s 54 aknavetőt zsákmányolnak. — Német léghajók bombázzák a *Londoni Cityt*. — A tráciai határ kiigazítására vonatkozó török-bolgár egyezményt szeptember 6-án aláírták. — *Dardanelláknál* tüzérségi harcok folynak.

Különfélék.

— **Vaszary** **Kolos** halála. Magyarorszag apostoli buzgósága, szelidelkű volt bitoros hercegprimás, a béke hirdetője, *Vaszary* *Kolos* e hó 3-án, kora 84-ik, áldospapáságának 61-ik, püspökké szentelésének 24-ik évében *Balatonfüreden* az örök béke hónapja költözött. Még a mostani háborus világban is országos gyász az ő kimulása, amely felekezeti különbség nélkül felhőt borít a haza polgárainak lelkére. *Koporsója* mellett bánatos szívvel állt az egész nemzet, mert egyik leghűségesebb, legjobb s leglelkesebb fiát vesztette el, aki a szeretet egyházának volt főpásztora és soha semmiben, senkivel szemben nem vezetett más, mint a legtisztább szeretet. Csak egyetlenegy dolog volt, amelyben nem ismert sem engedést, sem megalkuvást s ez hazaszeretete és magyarsága volt. Az agg főpap lelke egész tüzével és szívénél minden erejével szolgálta hazáját és védelmezte a magyarság jogait. Méltó tehát az őszinte fájdalom, amelyet halála minden magyar

ember szívében keltett. Jóságosságának és szeretetének mi, lévaiak is kiválóan részei voltunk. Hálával és a legnagyobb kegyelettel fogjuk őrizni emlékét, mert az ő nagylelkűségének köszönhetjük az irgalmas nővérek intézetének egyes részeiben való kibővítését. A meghodogult főpánszabályok földi maradványait e hó 7-án Balatonfüreden történt beszentelés után szülővárosába, Keszthelyre szállították és ott f. hó 9-én, délelőtt 9 órakor a temetői kápolnában helyezték nyugalomra. — Áldott legyen emléke!

— **Segítő-egyesületi közgyűlés.** A lévai főgimnáziumnak 22 év óta szép sikerrel és jótékonyan működő segítő-egyesülete folyó hó 5-én, ma egy hete, délelőtt, Sinkovits Ferenc főgimn. igazgató elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen az elnök, akit a közgyűlésen megjelent tagok igazgatóvá történt kinevezése alkalmából, a legszívvelősebben üdvözölték, — bejelentette, hogy Tóth Sándor az egyesületnek 14 éven át volt buzgó igazgatója nyugalomba vonulván, állását az alapszabályok értelmében a főgimnáziumnak új igazgatója foglalja el. A közgyűlés amikor ösztöne örömmel vette tudomásul, hogy Tóth Sándor 100 koronás alapítói tagsági díját, három darab Nyitrai és Társas R. T. részvényre gyarapította, — az egyesület volt igazgatójának, a tanuló ifjuság jószágos barátjának, nagylelkű és remes működéséért hálás köszönetét fejezte ki, kiváló érdemeit a jegyzőkönyvben megörökíteni s erről Tóth Sándort átírásban értesíteni határozta. Ugyancsak az alapszabályok rendelkezései szerint a tanári kar a megüresedett elnöki állásra a főgimnáziumban már hosszabb időn át buzgóan működő Boros Antal k. r. tanárt választotta meg, aki ismert ügyszeretettel bizonyára lelkes és méltó utódja lesz Sinkovits Ferencnek, Rassevsky Kálmán és Szevnyávi Ödön tanárok eltávozásával a titkári, illetőleg könyvtárosi állások is megüresedvén, — a közgyűlés titkárrá Fehér Flórián s könyvtárossá Sajtóri Károly tanárokat választotta meg. A közgyűlés, tekintetbe véve a háboru által okozott nehéz viszonyokat, kimondta, hogy az összes tanulókat, akik az egyesületől könyveket kérnek, — segíyezni fogja. Ezen célra és a szegény tanulóknak ruhával való ellátására együttesen 1700 korona vétetett fel a folyó tanév költségvetésébe.

— **A Reviczky-Társaság Múzeuma.** A R. T. M.-ának anyaga újabban a következők adományaival gyarapodott: Bányai Kornél e. é. önkéntes; Beránsszky Dénes tanítónövendék; Birtha József ref. lelkész, aki a háborúval kapcsolatos összes hozzáérkezett hivatalos táviratokat ajándékozta a múzeumnak; Gebhardt Vince, tan. növ. Inczedy Béla tan. növ., Köveskúti Jenő tanítóképzői igazgató; Mészáros Károly tan. növ., Moravék József postafőtiszt; Paczolai Gyula tan. növ.; Rott Jenő tan. növ.; Vánky László tan. növ.

— **Gyászhir.** Léván évtizedeken át híres volt Weisz Samunak még a messze vidéken is általánosan ismert rőfös- és divatárüzlete. Weisz Samu kiváló szorgalommal vezette virágzó üzletét s ennek nagy forgalma mellett tekintélyes vagyont szerzett, amelyből ő és jölelkű neje a legszelebb körben igen sok jótékonytárgyat gyarapítottak s ezért az egész városban méltó tiszteletben részesültek. Weisz Samutól az üzletet Jenő fia vette át, akinek halála után az özvegy Budapestre költözött, ahol szept. hó 1-én, rövid szenvedés után, életének 68. évében jobb létre szenderült. Földi maradványait Lévára szállították s itt e hó 3-án délután 1 órakor a legnagyobb részvét mellett az izraelita temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **A hű tisztiszolga.** Farkas Tivadár, városunk pénztári ellenőre, a 26. gyalogrezd vitéz zászlósa augusztus hó 30-án neveztetett ki hadnaggyá. A kinevezést követő napon, az északi harctéren másodosor kapott sebet a bal lábára. Sebészléséről hű tisztiszolgája, Bari József, a hadnagynak Léván látó édes anyját, özvegy Farkas Ákosné, a következő, kíméletlen szavakba burkolt sorokkal értesítette: „Ked-

ves tekintetes asszonkám! ezen pár sor írásom a legjobb egységben találja magát. Mink hála Istennek egésségek vagyunk hadnagy urral együtt kedves tekintetes asszonkám már mink haza közeledünk hadnagy urral együtt a hadnagyi ur megebesült a bal lábát lőtték meg 8-ik hónap 31-ik nap történt ez a baleset nem aujja a seb meg ér 20 ezer koronát más újság nincs; Csókolom kezeit Jóska.”

— **Tanári kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dávid Lászlót, a lévai főgimnáziumnak kiváló szorgalmu világi tanárát a gyergyószentmiklósi állami főgimnáziumba helyettes tanárrá nevezte ki. — Összintén óhajtuk, hogy lapunknak jeles munkatársa új helyén is lelje fel kedves otthonát.

— **Jölelkü adomány Amerikából.** Hogy a szeretet lángja a tengeren túra kivándorolt magyarok szívéből ki nem aludt és hogy a mostani nehéz viszonyok között ők is együtt éreznek velünk, — ennek igen szép bizonyítékát szolgáltatja egy kedves földünk, özvegy Matula Gyuláné, született Szabó Erzsébet, Szabó Jánosnak, a városház kapusának leánya, aki, mint a Bars-nak hűségese előfizetője, e napokban Amerikából, Pennsylvániának Ambridge nevű városából, a Vöröskereszt Lévai Fiókjának céljaira 20 koronát küldött Ispunk szerkesztőségéhez. Az adomány küldője Matula Gyulának, a Nyitrai és Társas néhai nyomdaüzének özvegye, aki Mária nevű nővérével 12 év előtt kivándorolt ki időközben elhunyt János nevű bányász. A jölelkü és szives adományt köszönetünk nyilvánítása mellett az illetékes helyre juttattuk.

— **Kitüntetett orvos.** A király dr. Rohonyi Oszkár, 77. gyalogrezdbeli segédorvost az északi harctéren tanúsított kiváló szolgálatáért a *Signum Laudis*-szal tüntette ki.

— **Nem lesz téli menetrend.** A m. kir. államvasutak igazgatósága ez évi október hó elsején nem ad ki új menetrendet, hanem az 1914. évi május hó 1-én életbe léptetett nyári menetrend, a vonatok egy részének megszüntetésével, továbbra is érvényben marad. Megjegyezzük, hogy a forgalomban maradó vonatokról kivonatos hirdetmény kerül majd kiadásra, amely csak a közeledő vonatok számát tartalmazza. Ezen vonatok menetrendje, 1914. évi május hó 1-től érvényes menetrend-hirdetményekből vehető ki, míg a kivonatos hirdetményt szeptember hó második felében fogják közzétenni.

— **Az iparostanonok és az ünnepnapok.** Több ízben előfordult, hogy a mesterek annak a kötelezettségüknek, hogy a tanoncainak vallásuk ünnepnapjain az isztentisztelet látogatására kellő időt engedjenek és ebben az irányban tanoncainkra felügyeletet gyakoroljanak, nem tettek eleget. A kereskedelemügyi miniszter erre való tekintettel felhívást intézett a másodfoku iparhatóságokhoz, figyelemreveszők az összes elsőfoku iparhatóságokat arra, hogy a mestereket kötelezettségük megtartására szorítsák és őket a betartás tekintetében kellően ellenőrizzék.

— **Főgyházmegyei hírek.** Rákosi Ferenc zselzi káplán fővárosi hitoktató lett. Holczinger Ignác Szomorról Zselizre helyettesített át káplánnak.

— **A gabonavásárlás határéjének meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet tett közzé, amely szerint a közvetlen gabonavásárlásra engedélyt nyert vármegyei és városi törvényhatóságok, valamint a rendezett tanácsu városok az 1915. évi október hó 31. napjáig bezárólag, nagyobb ipartelepek, közlekedési és egyéb vállalatok, fogyasztási szövetkezetek, menhelyek, internátusok, kórházak, gyógy-, büntető és javító-, nevelő és egyéb intézetek pedig 1915. évi október hó 15. napjáig bezárólag vásárolhatják be a részükre engedélyezett gabonamennyiséget.

— **Katonák szabadságolása az őszi munkákra.** A honvédelmi miniszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy szükség esetén a katonai érdekek veszélyeztetése nélkül az őszi mezőgazdasági munkákra is szabadságot adják a katonákat.

— **A hadifoglyokkal való postai érintkezés.** A hadifoglyok hozzátartozóinak köreiből gyakran érkezik panasz a Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatalhoz, hogy a hadifoglyok részére szánt levelek, levelezőlapok, sőt pénzküldemények is vagy egyáltalán nem, vagy számtalan esetben nagy késéssel érkeznék meg rendeltetésük helyére; újabbban számos pénzküldemény is érkezik vissza a cím hiányossága miatt. A Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal már ismételtlen figyelmeztette a közönséget, hogy a postai érintkezés gyors és biztos lebonyolítása érdekében feltétlenül szükséges, hogy a hadifogly internálási helyének pontos megjelölésén kívül a hadifogly neve mellé katonai rangja és eredeti katonai beosztása (ezred, század stb.) feljegyeztesse. Levelek és pénzküldemények csakis ezen adatok megjelölése mellett továbbíthatók.

— **Elrendelik az árak kifüggesztését az élelmiszerkereskedésekben.** A kereskedelemügyi miniszter — mint a lapok írják — rendelet kibocsájtását tervezti, amelynek értelmében a helyi hatóságok az élelmiszerüzletlajdonosokat kötelezhetik arra, hogy üzletükben az árakat kifüggeszessék és hogy a cikkek utánmérésére a vevőknek szabályszerű mérleget bocsássanak rendelkezésére. Az intézkedés kétségkívül a fogyasztók érdekeinek védelmére volna hivatva. Más kérdés, hogy a gyakorlatban milyen eredményeket szűne. Mindenestre érdeklődéssel várjuk a részleteket s most egyelőre csupán a szándékot regisztráljuk.

— **A katonai levelek ellenőrzése.** A kereskedelemügyi miniszter a katonai levél ellenőrzés megkönnyítés tárgyában rendeletet adott ki. A hírszolgálat katonai ellenőrzésének érdekében a külföldre szóló levelezések e szerint az alábbi korlátozásoknak vannak alávetve: A levél szövege a levélpapír (kvart) két oldalát ne haladja meg. A levelekhez nem csatolhatók olyan mellékletek, a melyek híreket tartalmaznak. Az irás tiszta és olvasható legyen. Titkos vagy jelírások (gyorsírás) nem használhatók. A soroknak tulsűrű alkalmazása, ugyancsak a sorok fölül keresztbe más sorok átírása tilos. Üzleti levelezéseknél ha azok, egyébként a fenti feltételeknek, megfelelően a szöveg két oldalán hosszabb is lehet. Ezekben a számlák, árjegyzékek és hasonló üzleti mellékletek csatolása meg van engedve. A levél burkolatához csak olyan borítékot szabad használni, amely egyrétül papirosból vagy más burkoló anyagból áll, tehát selyempapírral vagy más anyaggal bélelt borítékot használni nem szabad. Árok a feladók, akik a fenti szabályokhoz nem alkalmazkodnak, önmaguknak tulajdonítsák, ha az ellenőrzés teendőik megehezítése folytán leveleik tetemes késést szenvednek vagy egyáltalán nem továbbíthatók. A fentit szabályokat a hadművelési területeken levő postahivataloknál felelősséget összes magánleveleknél alkalmazzák.

— **A moziban ma is három előadás lesz a szokott helyarákkal.** A műsor igen szép és változatos A legérdekesebb szám a *Fészek a viharban* című három felvonásos dráma, amelyben a főszerep'ek a legkiválóbb dán színészek. Kellemes szórakozást fog nyújtani a közönségnek *A kínai váza* című 3 felvonásos vígjáték. A természetes felvételt *Elba látképe* fogja képviselni.

Csak egy anya tudja mennyi gondot okoz egy gyermek táplálása, amikor a legeslegjobb táplálószer, az anyatej hiányzik vagy kevés. Milyen sokszor gyötördik az anya amiatt, hogy nem tud mit adni gyermekének. Ám ezért a gondos anya nem bocsátkozik kísérletezésekbe, hanem csak kipróbált, megbízható tápszerhez folyamodik, s ez nem lehet más, csak a Nestlé gyermekliszt, amely már pár nap múltán erőteti kitűnő hatását. — Egy igen tanulságos könyv jelent meg a Nestlé-liszt használatáról és úgy ezt a könyvet, valamint egy próbadoboz Nestlé-lisztet ingyen és bérmentve küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 30 e.

Közönség köréből.

K É R E L E M.

A Stefánia-árvaházat fenntartó Lévai Nőegylet — tekintettel a háború által előidésett nehéz viszonyokra — a szokásos őszi gyűjtést mellőzi. Azon reményben, hogy az idén is lesznek jólelkű adakozók, akik emberbaráti intőzetünket szíves anyagi támogatásban részesítik, — teljes tisztelettel kérjük, hogy ezek akár pénz-, akár terményből álló adományaitak kegyeskedjenek az árvaházba, küldeni ahol a vezetőség a legcsekélyebb ajándéko: is hálás köszönettel fogadja.

Léva, 1915. szeptember hó 8.

Grimm György, ifj. Lakner Lászlóné,
titkár. nőegyleti alelnök.

NYILATKOZAT.

Alulírott Koncz József 1915. július hó 18.-án felhevült állapotban ifj. G. Lombos István urat megsértettem, ezért tőle a bíróság előtt bocsánatot kértem.

Léván, 1915. szeptember 9.

Koncz József.

A Lévai Kerületi Munkásbiztosító Pénztár elszámolása a befolyt önkéntes járulékokról.

Az országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár múlt év november hó 23-án köriratot intézett az összes helyi szervekhez, hogy miként az ausztriai szociális biztosító intézmények, úgy a hazai munkásbiztosító pénztárak is akciót indítsanak a hadvonnult katonák részére küldendő meleg téli ruha beszerzésére. Igazgatóságunk e nemese cél megvalósítása érdekében egyhangulag elhatározta, hogy a pénztár mindkét érdekeltségéhez kérelemmel fordul az iránt, hogy némi anyagi hozzájárulással tegyék lehetővé azt, miszerint vitész harcosaink szenvedéseit, akik vérüket és életüket áldozták fel hazánk területi integritásának épségben tartásáért s az itthon maradt hozzátartozók nyugalomáért, — tölfiz telhetőleg enyhítsék.

Örömmel jelezük, hogy az igazgatóságunk e jótékonyági vállalkozása mindkét oldalról kellő támogatásra talált és figyelemmel a háború kitörése óta folyton csökkenő munkaadók és biztosítottak számára, kielégítő eredménnyel jár.

Munkaadóink és biztosított tagjaink havonként 20 fillér anyagi támogatással igyekeznek áldozatkészségüknek tanujelét adni, mely adakozásból összesen 411 korona 22 fillér gyűlt össze. — Ezen összegből alulírottak közreműködése mellett a pénztár 299 korona értékben téli ruhaneműt vásárolt s azt a budapesti Hadsegélyző Hivatalnak küldötte, mely alkalmából Dr. Vrabély miniszteri osztálytanácsos ur a Hadsegélyző Hivatal és a harcoló katonák nevében köszönetet mondott mindazoknak, akik adományukkal siettek a nemese mozgalom sikerét emelni.

Igazgatóságunk a f. évi március hó 15-én tartott ülésén a benyújtott kérelem folytán és az elnök indítványára elhatározta, hogy a pénztár rendkívüli bevételéből, nevezetesen az önkéntes járulékmegmaradványból 20 koronát juttat. Ez az összeg 1915. május 16-án rendeltetési helyére küldetett. — Összes kiadásunk eszerint 319. korona, mely levonva a fent közölt 411. kor. 22. fillérből, maradvány 92. kor. 22. fillér felesleg.

A felesleg hovatartozása tekintetében e célra kiküldött külön bizottság augusztus hó 8-án tartott ülésén egyhangulag elhatározta, miként a fenti összeget 100 koronára kiegészítve, a kárpáti elpusztult falvak újjéépítésére gyűjtött alapok gyarapítására fordítja.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy a kerületi munkásbiztosító pénztáraknak e

mozgalom után sikerült közel 100.000 korona értékben meleg téli ruhát juttatniuk a harcoló katonák részére, — amidőn a befolyt hadiadományokról a nyilvánosság előtt elszámolunk, — kétszeresen fejezzük ki hálánkat az érdekeltek áldozatkészségéért, mivel a munkásosztály nagy emberbaráti érzelme testesült meg ez adományban s mivel e jelenségekben a közös szent célok biztosítására törő példás azidaritást látjuk megnyilvánulni.

Léva, 1915. szeptember 8.

Kresko Nándor,
elnök.

Pela Miklós,
igazgató.

Hivatalos közlemény.

5311—1915 szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a tegnapi napon Budapesten a Belügyministeriumban velem tartott tárgyalás alapján meg lett állapítva, hogy Léva r. t. város lakosság élelmézésére — egy évre — 125 vagon gabona beszerzésére fog a hivatalos engedély kiadatni s az ebből készülő hatósági liszt fog eladás utján szétosztatni.

Ujból fölhívom a lakosság figyelmét arra, hogy kinek-kinek jogában áll vi gabona-szükségletét magán uton beszerezni.

Eddig a várostól a hatósági liszt vásárlásra vonatkozó igazolványt még 3—4 száz egyén nem vitte el, — figyelmeztetem ezeket, hogy 8 napon belül, aki el nem viszi igazolványát, — azt fogom róla vélelmezni, hogy a hatósági lisztet nem tart igényt, s önmaga gondoskodott évi szükségletéről, — miért azok neveit az összeírásból törölni fogom s a lisztel való ellátásnál nem jönnek többé figyelembe.

A mai naptól kezdve minden köznapon d. u. 3—4 óra közben lehet a közgyűlési teremben (esetleg a kijelölendő más hivatali helyiségben) a liszt iránt jelentkezni.

Kelt Léván, 1915 évi szept. hó 11.

Bódogh Lajos,
polgármester.

Lévai piaciárak.

Kovayvezető: Dr. Horváth Gyula (endörkapitány).

Buza m. mázsánként 36 kor. 50 fillértől 39 kor. — fill. Kétszeres 31 kor. — fill. 31 kor. — fill. Rozs 32 kor. — fill. 32 kor. — fill. Arpa 30 kor. — fill. 32 kor. — fill. Zab 28 kor. — fill. 28 kor. — fill. Kukorica 40 kor. — fill. 30 kor. — fill. — Lencse 50 kor. — fill. 50 kor. — fill. — Bab 40 kor. — fill. 40 kor. — fill. — Köles — kor — fill. — kor. — fill.

Jótékonyág.

Illetékes helyekről kapott értesítések alapján a következő jótékonycélú adományokat közöljük.

A Stefánia-Árvaháznak

Borcsányi Béláné urnő 31 koronát gyűjtött. Ezen összeghez hozzájárultak: Szitáry Béláné 4 kor., Deák Miklósné, Krumpel Jánosné, özv. Markly Jánosné, Borcsányi és Csernák, Borcsányi Béláné 3—3 kor., — Csorba Győző, Turi Nagy Jánosné, Bajcssek Jánosné, özv. Balopotocsky Árpádné, Svarba Józsefné, Thuróczy Jánosné 2—2 koronával.

A Lévai Izr. Nőegyletnek

néhai Weisz Samuné elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén adakoztak: Weisz Benő és neje, Szecseő Dániel, Budapest, Kohu Sándor, Nyitra, Felsenburg Ödön, Balassagyarmat, Dán Béla, Budapest 40—40 korona. — Felsenburg Gyula, Balassagyarmat, Missák Zsigmondné, Dr. Priszner Gyula és neje, Weisz Kálmán, Hontfegyvernek 20—20 korona. Schwarzcz Izor, Csúz, 15 korona. — Rapoport Manó, dr. Weisz Zsigmond, Weisz Gyula, Frommer Ignác 10—10 korona. — Singer Izidor 5 korona. — Schlesinger Gyuláné Nagymálaról 50 koronát küldött az egyelet szegényei számára.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1915. évi szept. hó 5-től 1915. évi szept. hó 12-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Magyar Zs. Oszkanez K.	fiú	László
Matyavka János Pinzes J.	fiú	Lajos
R. Pityky G. Záborszky M.	fiú	László G.
Szabó József Kov. cs. Itona	leány	Itona Anna
Simon Gyula Miggisch Anna	leány	Zsuzsanna

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Fóttán János	50 éves	Ált. gümőkór
Mucska Mihályné	49 éves	Általános vízkór
Mándák István	30 éves	Tüdőgümőkór
Halász István	75 éves	Szívbenulás
özv. Nyitrai János	76 éves	Agg. kimerülés
Jakab Sándorné	64 éves	Szervi szivbaj

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

L é v á n.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktáram céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiállítás van berendezve

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban Hopferr és Schrantz gözcséplő készletek, eredeti Melchár-féle vetőgépek, Bacher-féle ekék és talajművelő eszközök valamint minden e szakba végő gépek és géprészek Világhírű RAPID láncoskutak.

Legjobb minőségű talarmánykamrák elkészítése és felállítás a jutányos árakban.

Nyílttér.

BÉRBEADÓ FÖLDEK.

A lévai Barátka dűlőben fekvő 14 hold földemet egy vagy több drabban, megjegyzés szerinti időre bérbe, . . . vagy feles miveltésre kiadom . . .
— bővebbet Ákossy Árpádnál —
Alsóváradon.

Paradicsom befőzéshez alkalmas palackok darabja 4 fillér. Kapható: a városi szállodában.

Földek,

A lévai állomástól félórára 120 m. hold szántóföld, az eddigi bérlő hűsi halála miatt, f. é. szept. hótól hasznóbérbe, avagy a háborúra való tekintetből és az idő rövidsége miatt, feléből bevetésre is kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

MA moziba MA megyünk.

Az Apollo mozgósínház
**** műsora érdekes. ****

== Kölcsonkönyvtár ==
NYITRAI és TÁRSA R. T.
könyvkereskedésében LÉVÁN.
Előfizetés bármely nap kezdhető.

A LEGJOBB OLAJ

cséplő vagy automobil motorokhoz jutanyos áron kapható

A VÁROSI SZÁLLODÁBAN.

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

KERN TESTVÉREK

FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE

ALAPÍTOTT 1881.

LÉVÁN.

TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csemegeárúk.

Naponta friss felvágottak.

Főtt prágai sonka, teavaj, csemegecsajt.

Legjobb minőségű kávék.

„Gloria” pörkölt kávé különlegesség.

Csemegebor, likőr, pezsgő,

Vörösbor, cognac, borovicska stb.

Carbolsav, carbolpor, zöldgálic, lysoform, lysoform szappan és egyéb fertőtlenítő anyagok.

Katonai felszerelések: evőcsészék, evőeszközök, aluminium ivópoharak, gyerefczók, villamos zseblámpák, termosok, kulacsok, sipok, forgópisztolyok, hűtőkonzervek.

Vasárúk, konyhafelszerelési és háztartási cikkek.

Villamos vasalók, forralók és főzőedények. Jégsekreányok, vajköpülő és fagyaltgépek. Hygienikus alumínium tejkanálak.

Összes gazdasági cikkek, gazdasági kézi eszközök, mérlegek, sulyok, műszaki cikkek, építési anyagok.

Szuperfoszfát lerakat.

Vadászati és fényképészeti cikkek.

ŐSZI VETÉSHEZ

Üszök és varju kártevésai ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos a 8 év óta kitűnően bevált

CORBIN

magasávázó szer alkalmazásával. A közelgő őszi vetéseknél nélkülözhetetlen annyival is inkább, mert rézgálic nem kapható. Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csírázását! **Egy szerű alkalmazás! Olcsóbb mint a kékkő** Nagyszerűen bevált buza, zab, rozs, tölgymakk, répamag, árpa, kender, konyhavetemény, kukorica stb csávázásánál. Próbálja meg saját érdekében!

Bizonyítványmásolatokat, használati utasítást és árajánlatot azonnal küld:

Dr. KELETI és MURÁNYI vegyészeti gyára, UJPEST.

valamint a főelárusító:

Stern József, Léva.